

Voorstel tot het aanpassen van het Huishoudelijk Reglement met betrekking tot de kandidaatstellingen.

Momenteel zijn er binnen de VVD zes kandidaatstellingsreglementen:

- Gemeenteraden (laatst aangepast in 2005)
- Provinciale Staten (2005)
- Eerste Kamer (2005)
- Tweede Kamer (2005)
- Europees Parlement (2005)
- Waterschappen (opgesteld o.b.v. Provinciale Staten in 2008)

Er zit veel overlap tussen de verschillende reglementen, waardoor één aanpassing vaak meerdere malen, soms zes maal doorgevoerd moet worden. Dit is niet heel efficiënt en leidt mogelijk tot fouten.

Daarnaast is het veel toegankelijker en begrijpelijker voor leden en secretarissen om inzichtelijk te maken wat de basisregels zijn door deze in één reglement samen te vatten.

Vanuit deze overwegingen stelt het Hoofdbestuur voor om in het Huishoudelijk Reglement een nieuw hoofdstuk op te nemen waarin de reglementen voor alle kandidaatstellingen zijn beschreven. Aanvullend aan dat hoofdstuk is een supplement dat de specifieke bepalingen voor specifieke verkiezingen beschrijft.

Tevens biedt dat de mogelijkheid om bestaande oneffenheden in de reglementen aan te passen (zoals de verschillende peildata die nu genoemd zijn) en de reglementen aan te vullen met de AV-besluiten rondom de ledenraadpleging.

Dit leidt tot een nieuw hoofdstuk, hoofdstuk 8, en een supplement, welke hieronder zijn uitgeschreven. De artikelen zijn in de volgorde van het huidige kandidaatstellingsreglement opgenomen. Het supplement is een aanvulling op het reglement, en moet ook als zodanig gelezen worden. Met andere woorden, voor de voorbereiding van een specifieke kandidaatstelling gelden de artikelen zoals genoemd in hoofdstuk 8, aangevuld met de voor het specifieke deel geldende artikelen in het supplement.

Waar artikelen nieuw of drastisch aangepast zijn, staat een aanmerking in de kantlijn, en wordt de aanpassing toegelicht.

Voorafgaand aan de start van het voorbereidingsjaar voor specifieke verkiezingen worden de toepasselijke reglementen apart gepubliceerd met een uitgebreide handleiding, inclusief planningstips. Op deze manier maken we de reglementen daadwerkelijk praktisch bruikbaar.

Huishoudelijk Reglement

Toevoegen aan

Hoofdstuk 1. Bepalingen inzake afdelingen en centrales

Paragraaf 1. Algemeen.

Artikel 1: begripsbepalingen

1.1 *Toevoegen*

- r. Zittend lid:
Een lid van de VVD dat lid is van het vertegenwoordigend lichaam waarvoor de procedure van kandidaatstelling van toepassing is (gemeenteraad, deelgemeenteraad, waterschapsbestuur, provinciale staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement), of is wethouder, gedeputeerde, DB-lid van een waterschap, staatssecretaris of minister;
- s. Groslijst:
De alfabetische lijst van alle voorlopige kandidaten;
- t. Voorlopige advieslijst:
De lijst van door het bestuur in volgorde van voorkeur geplaatste kandidaten;
- u. Advieslijst:
De lijst die door het bestuur wordt vastgesteld en onderwerp van een ledenraadpleging onder alle leden is.
Voor de Tweede Kamerverkiezingen geldt dat deze advieslijst in de advieslijstvergadering van afgevaardigden wordt besproken en vastgesteld alvorens onderwerp te zijn van een ledenraadpleging onder alle leden;
- v. Kaderstellend Advies:
Het in artikel 42 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
- w. Voorlopige kandidaat:
Een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
- x. Lijstduwer:
Een of meer bekende kandidaten die door de ledenvergadering op de laatste plaats(en) van de kandidatenlijst zijn gesteld en die vooraf verklaren een eventuele benoeming tot *volksvertegenwoordiger* alleen te zullen aanvaarden voorzover er geen kandidaten met hogere plaats op de kandidatenlijst een benoeming willen aanvaarden;
- y. Lijstdeel:
Het onderste gedeelte van de kandidatenlijst waarop de laatste vijf plaatsen voor de rijkskieskringen volgens de Kieswet verschillend kunnen zijn.

Toelichting: deze begrippen zijn nu onderdeel van de kandidaatstellingsreglementen. Ze zijn verplaatst zonder aanpassingen. Met uitzondering van 1.1.u welke is gelieerd aan de wijziging op basis van de 124^e algemene vergadering van 23 mei 2008.

Wijziging in artikel 23 van het huishoudelijk reglement op basis van AV-besluitvorming en herschikking

Hoofdstuk 3 – Stemmingen.

23 Ledenraadpleging algemene bepaling

23.1 Ledenraadplegingen kunnen worden gehouden over een onderwerp, de

vervulling van een functie of bij het vaststellen van een kandidatenlijst. De ledenraadplegingen bij vaststelling van een kandidatenlijst worden geregeld in artikel 25 of in de op de betreffende verkiezing betrekking hebbende supplementen.

- 23.2 Tot het indienen van een voorstel om een ledenraadpleging zijn bevoegd:
- a. het hoofdbestuur;
 - b. ten minste tien ledenvergaderingen van afdelingen.
- Het voorstel bevat een ontwerp besluit van de algemene vergadering en wordt opgenomen in de eerstvolgende agenda van de algemene vergadering.
- 23.3 De commissie bedoeld in artikel 20.2 ziet toe op het juiste verloop van de ledenraadpleging en stelt de uitslag namens de algemene vergadering definitief vast.
- 23.4 Het hoofdbestuur publiceert de uitslag van de ledenraadpleging in het landelijk periodiek en op de website van de VVD.

24 Ledenraadpleging over onderwerpen

- 24.1 Indien het voorstel een politieke uitspraak betreft kan het ontwerp besluit ook in de agenda van de eerstvolgende partijraad worden opgenomen als die eerder plaatsvindt dan de eerstvolgende algemene vergadering. In dat geval is de partijraad bevoegd tot de ledenraadpleging te besluiten. Indien de partijraad niet tot een ledenraadpleging besluit, wordt het voorstel aan de eerstvolgende algemene vergadering voorgelegd als een indiener van het voorstel dat verlangt.
- 24.2 Bij het besluit tot het houden van een ledenraadpleging over een onderwerp wordt ook bepaald welke alternatieve voorstellen aan de leden worden voorgelegd. Deze voorstellen krijgen elk door loting een cijfercode toegewezen en vormen samen de keuzelijst.
- 24.3 Gedurende een periode van ten minste veertien dagen krijgt ieder stemgerechtigd lid de gelegenheid om één aanbeveling met een eigen voorkeursvolgorde van voorstellen uit de keuzelijst te laten registreren op een door het hoofdbestuur vast te stellen en bekend te maken wijze. Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke voorstellen er van de keuzelijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen.
- 24.4 Indien een voorkeursvolgorde elektronisch wordt opgegeven, moet een lid een gemaakte vergissing kunnen herstellen, voordat de aanbeveling wordt geregistreerd.
- 24.5 Het hoofdbestuur waarborgt dat de voorkeursvolgorde na registratie niet meer tot de persoon van het lid herleid kan worden.
- 24.6 Na afloop van de termijn van ten minste veertien dagen wordt aan de hand van de geregistreerde voorkeursvolgordes de uitslag van de ledenraadpleging bepaald.
- 24.7 De uitslag van de ledenraadpleging is het voorstel dat op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle aanbevelingen waarop een ander voorstel de hoogste voorkeur heeft. Blanco aanbevelingen blijven hierbij buiten beschouwing.
- 24.8 Zolang geen enkel voorstel een meerderheid als bedoeld in artikel 24.7 heeft, wordt het voorstel dat op het kleinste aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft, verder buiten beschouwing gelaten. Indien meerdere voorstellen een gelijk kleinste aantal aanbevelingen hebben, bepaalt de hoogste getalswaarde van de cijfercode in de keuzelijst welk voorstel verder buiten beschouwing wordt gelaten. Aanbevelingen die alleen nog voorstellen bevatten die verder buiten beschouwing worden gelaten, worden verder behandeld als blanco aanbevelingen.

25 Ledenraadpleging over functies en kandidatenlijsten

- 25.1 Bij het besluit tot een ledenraadpleging over de vervulling van een functie, wordt zoveel mogelijk met in achtneming van de bepalingen in statuten en huishoudelijk reglement bepaald hoe kandidaten gesteld kunnen worden. Deze kandidaten krijgen elk door loting een codecijfer toegewezen en vormen tezamen de keuzelijst. De overige artikelleden vinden overeenkomstige toepassing.
- 25.2 De keuzelijst bij de ledenraadpleging omvat alle kandidaten op de groslijst buiten de eventueel afzonderlijk aangewezen lijsttrekker.
- 25.3 Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke kandidaten van de groslijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen. Het lid kan hierbij zelf aangeven dat zijn uitdrukkelijk opgegeven voorkeuren aangevuld dienen te worden met de overige kandidaten uit de advieslijst in de volgorde van die advieslijst.
- 25.4 Het recht om een voorkeursvolgorde op te geven is niet overdraagbaar. Het is niet toegestaan leden aan te zetten om een ander dan zichzelf gebruik te laten maken van hun mogelijkheid een voorkeursvolgorde op te geven.
- 25.5 De uitslag van de ledenraadpleging is een voorkeursvolgorde van alle voorlopige kandidaten uit de groslijst. Elke positie in de uitslag wordt in volgorde van afnemende voorkeur toegekend aan de voorlopige kandidaat die op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle aanbevelingen waarop een andere voorlopige kandidaat de hoogste voorkeur heeft. Hierbij blijven buiten beschouwing de kandidaten waaraan al een positie is toegekend en aanbevelingen die geen voorlopige kandidaten meer bevatten waaraan deze positie kan worden toegekend.
- 25.6 Zolang geen enkele voorlopige kandidaat een meerderheid als bedoeld in artikel 25.5 heeft, wordt voor die positie de voorlopige kandidaat die op het kleinste aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft, verder voor deze positie buiten beschouwing gelaten. Voor zover meerdere voorlopige kandidaten een gelijk kleinste aantal aanbevelingen hebben, bepaalt de hoogste getalswaarde van de cijfercode in de groslijst welke voorlopige kandidaat buiten beschouwing wordt gelaten.
- 25.7 Indien een voorlopige kandidaat op een groter aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle voorlopige kandidaten die op een geringer aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur hebben bij elkaar, kunnen al deze laatstgenoemde kandidaten verder voor deze positie buiten beschouwing worden gelaten.
- 25.8 Het hoofdbestuur maakt de uitslag van de ledenraadpleging bekend in samenwerking met het verantwoordelijke bestuur.

Toelichting: deze artikelen zijn samengevoegd met de bepalingen rondom de ledenraadplegingen uit de kandidaatstellingsreglementen en opgesplitst om overzicht te creëren.

Hierna worden de huidige artikelen 24 (Hoogte van de contributie) t/m 36 (Geschillencommissie VVD/JOVD) hernummerd vanaf nummer 26.

Huidige HR-nummering

Hoofdstuk 4 Geldmiddelen
Artikel 24 Hoogte van de contributie
24.1 t/m 24.6
Artikel 25 Maandelijks betaling van de contributie
25.1 t/m 25.7

Aangepaste HR-nummering

Hoofdstuk 4 Geldmiddelen
Artikel 26 Hoogte van de contributie
26.1 t/m 26.6
Artikel 27 Maandelijks betaling van de contributie
27.1 t/m 27.7

Artikel 26 Jaarlijkse betaling van de
contributie
26.1 t/m 26.8
Artikel 27 Geldmiddelen van afdelingen en
centrales
27.1 t/m 27.7
Etc.

Artikel 28 Jaarlijkse betaling van de
contributie
28.1 t/m 28.8
Artikel 29 Geldmiddelen van afdelingen en
centrales
29.1 t/m 29.7

*Wijziging in artikel 34 van het huishoudelijk reglement op basis van AV-besluitvorming
rondom de Ledenraadpleging: verwijderen van het woord 'nieuw' in artikel 34.5c:*

- 34.5 Scoutingcommissie (na hertelling 36.5)
- c. Bij iedere kandidaatstelling voor de Staten Generaal of het Europees Parlement brengt de Permanente Scoutingcommissie een gemotiveerd advies uit met betrekking tot ~~nieuw~~ te kandideren personen. Voorts brengt de commissie ten minste halfjaarlijks aan het hoofdbestuur rapport uit over haar werkzaamheden en bevindingen. De commissie kan voorts om advies worden gevraagd in alle gevallen waarin namens de VVD personen dienen te worden voorgedragen.

Toelichting: op 23 mei 2008 heeft de 124^e algemene vergadering besloten dat de Permanente Scoutingcommissie zowel zittende als nieuwe kandidaten selecteert. Deze artikelwijziging is de reglementaire vertaling van dat besluit.

Nieuw Hoofdstuk achteraan toegevoegd (na Hoofdstuk 7, Groepen)

Hoofdstuk 8: Kandidaatstellingen

39. Toepasselijkheid

- 39.1 Dit hoofdstuk is van toepassing op de kandidaatstelling voor verkiezingen van de gemeenteraden, de waterschapsbesturen, de Provinciale Staten, de Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement.
- 39.2 Aanvullende bepalingen voor kandidaatstellingen van specifieke verkiezingen zijn opgenomen in het Supplement – Specifieke bepalingen bij specifieke kandidaatstellingen:
- a. Gemeenteraden in artikel S1.1 t/m S1.27;
 - b. Waterschappen in artikel S2.1 t/m S2.12;
 - c. Provinciale Staten in artikel S3.1 t/m S3.7;
 - d. Tweede Kamer in artikel S4.1 t/m S4.18;
 - e. Eerste Kamer in artikel S5.1 t/m S5.18;
 - f. Europees Parlement in artikel S6.1 t/m S6.18.

40. Aanvang van de procedure

- 40.1 Uiterlijk 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om vóór een door het hoofdbestuur bepaalde datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.
- 40.2 De data in dit hoofdstuk verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

41. Verantwoordelijkheid

- 41.1 Het kandidaatstellend bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 41.2 Uiterlijk drie weken vóór de ledenvergadering als bedoeld in artikel 44.1 vraagt de secretaris van het bestuur aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.
- 41.3 Op leden van de VVD die nadat de in artikel 41.2 bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

42. Kaderstellend Advies

- 42.1 Uiterlijk 30 juni stelt de ledenvergadering op voorstel van het kandidaatstellend bestuur het kaderstellend advies voor de kandidatenlijst vast.
- 42.2 Het kaderstellend advies vermeldt ten minste:
 - a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
 - b. criteria die voor iedere kandidaat afzonderlijk gelden;
 - c. criteria die op de lijst of delen daarvan betrekking hebben;
 - d. een standpunt betreffende het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
 - e. of de beperking op mandaten volgens artikel 32.4 van de statuten wordt opgeheven met inachtneming van de verboden dubbelfuncties zoals genoemd in de Wet;
 - f. of gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid lijstduwers aan te wijzen, en zo ja wie als zodanig wordt aangewezen; indien meer dan één lijstduwer wordt aangewezen, bepaalt de ledenvergadering ook hun onderlinge volgorde.

43. Lijsttrekker

- 43.1 De lijsttrekker wordt per definitie afzonderlijk aangewezen, met uitzondering van de lijsttrekker bij gemeenteraadsverkiezingen en waterschapsverkiezingen, waarbij het mogelijk is dat de ledenvergadering voor 1 juni besluit af te zien van afzonderlijke aanwijzing van de lijsttrekker.
- 43.2 Het kandidaatstellend bestuur maakt ten minste via toezending aan alle afdelingen en kamercentrales en publicatie op de website bekend:
 - a. één of meer leden van de VVD die de afdeling of kamercentrale als kandidaat voor het lijsttrekkerschap voordraagt;
 - b. tot welke datum de ledenvergaderingen van afdelingen of kamercentrales leden van de VVD kandidaat kunnen stellen voor het lijsttrekkerschap; deze datum ligt ten minste vier weken na de datum van de bekendmaking.
- 43.3 Zo spoedig mogelijk na de in artikel 43.2. onder b genoemde vergadering brengt het betreffende bestuur de naam van de voorgedragen kandidaat ter kennis van het hoofdbestuur, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier behoort te zijn ondertekend door:
 - a. de betreffende voorzitter of secretaris;
 - b. de voorlopige kandidaat zelf.De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing de benoeming zal aanvaarden.

44. Voorlopige kandidaten en de groslijst

- 44.1 De VVD kent twee procedures om tot de groslijst te komen:
- a. permanente procedure: het kandidaatstellend bestuur is bevoegd, waar van toepassing na advies van de scoutingcommissie, voorlopige kandidaten voor te dragen. Ook elke ledenvergadering van een afdeling of kamercentrale kan besluiten één of meer leden van de VVD als voorlopige kandidaat voor te dragen. Indien de vergadering uiterlijk 30 juni wordt gehouden, worden de gestelde kandidaten nog betrokken bij de eerstvolgende vaststelling van de voorlopige groslijst.
 - b. ad-hocprocedure: het kandidaatstellend bestuur roept een ledenvergadering bijeen. Na te hebben kennis genomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze vergadering welke personen zij op de groslijst wenst op te nemen; de vergadering kan hierop ook personen opnemen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.
- 44.2 Alleen leden van de VVD kunnen worden voorgedragen als voorlopige kandidaat. Het tijdstip van aanvang van het lidmaatschap van de personen die voorkomen op de voorlopige groslijst dient gelegen te zijn vóór 30 juni.
- 44.3 Een (voorlopige) kandidatuur wordt beëindigd door:
- a. einde van het lidmaatschap van de VVD;
 - b. een aan het kandidaatstellend bestuur gerichte schriftelijk verklaring van de voorlopige kandidaat met die strekking;
 - c. ambtshalve beëindiging zoals omschreven in artikel 44.4
 - d. tot uiterlijk 31 mei: door een daartoe strekkend besluit van het orgaan dat betrokkene kandidaat heeft gesteld.;
 - e. vanaf 1 juni tot uiterlijk de dag der kandidaatstelling: door een daartoe strekkend besluit van de ledenvergadering, met gekwalificeerde meerderheid genomen op voorstel van het bestuur.
- 44.4 De secretaris kan voorlopige kandidaten schriftelijk vragen hem binnen drie weken te berichten of zij nog steeds bereid zijn een voorlopige kandidatuur te aanvaarden of dat zij hun voorlopige kandidatuur wensen te beëindigen. Voor zover de voorlopige kandidaat hierover na drie weken nog geen schriftelijk uitsluitel heeft gegeven, kan de secretaris de schriftelijke vraag herhalen. Indien de secretaris op het herhaalde verzoek na drie weken geen schriftelijke verklaring heeft ontvangen dat de betrokkene nog steeds een voorlopige kandidatuur wil aanvaarden, beëindigt hij bij kandidaten van wie langer dan twee jaar geleden voor het laatst een bereidverklaring is ontvangen, de voorlopige kandidatuur ambtshalve.
- 44.5 De secretaris houdt een register bij van voorlopige kandidaten. Hij licht zowel de kandidaat, het orgaan dat de betrokkene kandidaat heeft gesteld als de scoutingcommissie zo spoedig mogelijk schriftelijk in over opneming of verwijdering uit het register.

45. Uitsluiting van deelneming

- 45.1 Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk met gebruikmaking en door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Uiterlijk 1 juli dienen alle personen die voorkomen op de groslijst deze bereidverklaring te hebben ondertekend.

- 45.2 Van het verbod om deel te nemen aan de activiteiten in het kader van de kandidaatstelling zijn uitgezonderd:
- a. de voorzitter van de fractie, doch uitsluitend in de vergaderingen van het kandidaatstellend bestuur, de ledenvergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
 - b. bestuursleden die genoemde schriftelijke bereidverklaring hebben ondertekend, maar daarin hebben aangegeven bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot volksvertegenwoordiger niet te aanvaarden;
 - c. degenen die een eerder ondertekende bereidverklaring in een aan het kandidaatstellend bestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken; een eenmaal ingetrokken bereidverklaring kan niet meer ongedaan worden gemaakt;
 - d. de door de ledenvergadering of ledenraadpleging afzonderlijk aangewezen lijsttrekker;
 - e. de door de ledenvergadering aangewezen lijstduwers.

46. Groslijst en advieslijst

- 46.1 Het kandidaatstellend bestuur stelt vóór 1 oktober de groslijst van voorlopige kandidaten op. Deze alfabetische lijst bevat de namen van de personen die voorkomen op de voorlopige groslijst eventueel aangevuld met personen die door het bestuur hieraan zijn toegevoegd. Deze toegevoegde voorlopige kandidaten dienen vóór 1 oktober lid te zijn en hun bereidheid om een voorlopige kandidaat te worden schriftelijk te hebben bevestigd. De groslijst bevat verder de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier.
- 46.2 Van de voorlopige kandidaten die aan de groslijst zijn toegevoegd na 1 juli dient apart en gemotiveerd melding te worden gemaakt.
- 46.3 Het kandidaatstellend bestuur stelt na 1 juli en op zodanig tijdstip dat zowel aan artikel 47.2 als artikelen 23 t/m 25 van het huishoudelijk reglement uitvoering kan worden gegeven, de advieslijst vast door ten minste het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten zoals vastgesteld in het technisch advies in een volgorde van voorkeur te plaatsen. Het kandidaatstellend bestuur wordt hierbij geadviseerd door:
- a. de scoutingcommissie;
 - b. de lijsttrekker;
 - c. de voorzitter van de fractie.
- 46.4 Bij de advieslijst voegt het kandidaatstellend bestuur een toelichting waarin het de volgorde van de kandidaten motiveert in het licht van het door de ledenvergadering vastgestelde technisch advies. Het vermeldt in deze toelichting alle voorbehouden op het verkiezingsprogramma die het volgens artikel 47.2 heeft ontvangen.
- 46.5 Het kandidaatstellend bestuur zorgt ervoor dat alle stemgerechtigde leden kennis kunnen nemen van de groslijst en de advieslijst.

47. Verkiezingsprogramma

- 47.1 Vóór 1 november wordt op voorstel van het kandidaatstellend bestuur het verkiezingsprogramma door een ledenvergadering vastgesteld.
- 47.2 Voorlopige kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van één of meer punten een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het kandidaatstellend bestuur. Het kandidaatstellend bestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

48. Vaststelling van de kandidatenlijst

- 48.1 Vaststelling van de kandidatenlijst vindt plaats met behulp van een ledenraadpleging zoals vermeld in artikel 23 t/m 25 van het huishoudelijk reglement, met uitzondering van kandidatenlijsten voor gemeenteraden en waterschappen, waar het gebruik van een ledenraadpleging facultatief is.
- 48.2 Voorlopige kandidaten die op grond van deze bepaling niet op de kandidatenlijst geplaatst worden, kunnen slechts door toepassing van artikel 49.3 van het huishoudelijk reglement gekandideerd worden.

49. Inlevering van de kandidatenlijst

- 49.1 Indien de vaststelling per ledenraadpleging heeft plaatsgevonden, bevat de in te dienen kandidatenlijst het in artikel 42.2a van dit huishoudelijk reglement bedoelde aantal kandidaten in de volgorde van de uitslag van de ledenraadpleging, met dien verstande dat:
- de afzonderlijk aangewezen lijsttrekker de eerste plaats bezet;
 - als één of meer lijstduwers zijn aangewezen, deze de laatste plaatsen bezetten.
- Voorlopige kandidaten die op grond van deze bepaling niet op de kandidatenlijst geplaatst worden, kunnen slechts door toepassing van artikel 49.3 van het huishoudelijk reglement gekandideerd worden.
- 49.2 Het kandidaatstellend bestuur vraagt aan eenieder die door de kandidaatstellingsvergadering of ledenraadpleging kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk één week schriftelijk te verklaren dat hij/zij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 49.3 Het kandidaatstellend bestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak herziet het bestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.
- 49.4 Aanvulling van de kandidatenlijst met kandidaten van de groslijst kan op drie manieren:
- indien een ledenraadpleging heeft plaatsgevonden, op basis van de uitslag van de ledenraadpleging;
 - indien geen ledenraadpleging heeft plaatsgevonden, op basis van de in de ledenvergadering vastgestelde volgorde.
- 49.5 De secretaris van het kandidaatstellend bestuur is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.
- 49.6 Lijstduwers worden van de in artikel 49.3 van het huishoudelijk reglement genoemde opschuiving uitgesloten, zolang de groslijst nog niet geplaatste voorlopige kandidaten bevat. Lijstduwers blijven de laatste plaatsen van de lijst bezetten in de door de ledenvergadering vastgestelde onderlinge volgorde.
- 49.7 De secretaris van het kandidaatstellend bestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst(en) alsmede –indien daartoe is besloten– tot verbinding van de lijst(en) tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.
- 49.8 Als het kandidaatstellend bestuur niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorgdraagt, dan is het bestuur van het bovenliggend gremium gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.
- 49.9 De directeur van het Algemeen Secretariaat is belast met de uitvoering

van de artikelen 49.5 t/m 49.8 indien het gaat om de verkiezingen voor de Tweede Kamer, de Eerste Kamer of het Europees Parlement.

50. Afwijkingen van de procedure

- 50.1 Indien een lid van oordeel is dat is gehandeld in strijd met de statuten en/of het huishoudelijk reglement, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het bestuur van het bovenliggend gremium. Ten aanzien van een vergadering van het kandidaatstellend bestuur of een ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.
- 50.2 Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven aan het betreffende bestuur, binnen twee weken worden ingediend nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de kandidaatstellingsvergadering of uiterlijk 48 uur na bekendmaking van de uitslag van de ledenraadpleging door het hoofdbestuur.
- 50.3 Indien het betreffende bestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten en/of het huishoudelijk reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat één of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bestuur bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het betreffende bestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 50.4 In het in artikel 50.3 vermelde geval kan de datum van 30 november met drie weken worden overschreden en is het bestuur gerechtigd om de in het huishoudelijk reglement voorgeschreven termijn, waarbinnen de ledenvergadering dient te zijn aangekondigd, te bekorten.
- 50.5 Tegen een beslissing door het betreffende bestuur is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

51. Onvoorziene gevallen

- 51.1 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist het hoofdbestuur, al dan niet na overleg met het betreffende kandidaatstellende bestuur..
- 51.2 In geval van niet-periodieke verkiezingen vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt in overleg met de betrokken besturen en met dien verstande, dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door een ledenraadpleging.
- 51.3 Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Supplement.

Specifieke bepalingen bij verkiezingen per vertegenwoordigend lichaam

S1. Gemeenteraden

Bij artikel 40 van het HR (Aanvang van de procedure):

- S1.1 Bij de publicatie van geldende termijnen en tijdstippen voor de gemeenteraadsverkiezingen geeft het hoofdbestuur tevens aan de leden kennis van hun bevoegdheid om een lid van de afdeling schriftelijk kandidaat te stellen voor het lijsttrekkerschap, voor zover de ledenvergadering besluit tot afzonderlijke aanwijzing van de lijsttrekker.
- S1.2 Het bestuur pleegt voor 1 juni overleg met de zittende leden over de komende verkiezingen en over de mogelijke deelname als kandidaat.

Bij artikel 41 van het HR (Verantwoordelijkheid):

- S1.3 Het bestuur is verplicht alle taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen over te dragen aan het bestuur van het bovenliggend gremium, indien blijkt dat er per 1 juli niet ten minste drie leden van het bestuur overblijven die geen voorlopige kandidaat zijn. Dit lijdt uitzondering indien vóór 1 juni op voorstel van het bestuur door de ledenvergadering is besloten alle taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen over te dragen aan de overblijvende leden van het bestuur, aangevuld met een of meer leden. Dit vervangende bestuur dient uit minstens drie leden te bestaan.
- S1.4 Het bestuursorgaan dat de procedure overneemt is verplicht dit schriftelijk te melden aan het hoofdbestuur.
- S1.5 Het vervangende bestuur treedt in de in artikel S1.3 genoemde situatie ten aanzien van de kandidaatstelling in alle rechten en plichten van het bestuur en is tot en met de kandidaatstellingsvergadering verantwoordelijk voor de procedure. Waar in de artikelen van het huishoudelijk reglement en supplement wordt gesproken over het bestuur moet dan het vervangende bestuur worden gelezen.
- S1.6 Het vervangende bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en ten minste nog één lid die zich belasten met de taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen
- S1.7 Het bestuur is bevoegd onder zijn verantwoordelijkheid de taakstelling ten aanzien van de kandidaatstellingsprocedure te laten uitvoeren door een kandidaatstellingscommissie.

Bij artikel 42 van het HR (Technisch advies):

- S1.8 Het technisch advies vermeldt daarnaast of vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging of een kandidaatstellingsvergadering.

Bij artikel 43 van het HR (Lijsttrekker):

- S1.9 Het bestuur roept vóór 1 juni een ledenvergadering bijeen waarin een besluit over het lijsttrekkerschap wordt genomen. Deze vergadering kan besluiten ofwel:
- a. af te zien van afzonderlijke aanwijzing van de lijsttrekker;
 - b. de lijsttrekker aan te wijzen in een volgende ledenvergadering vóór 1 oktober.
- S1.10 De afzonderlijke aanwijzing van een lijsttrekker is alleen mogelijk in een ledenvergadering waarvoor de oproeping ten minste drie weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle bij of door het bestuur geldig gestelde kandidaten, met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerde beoordeling van deze kandidaten.
- S1.11 Indien betrokkene ook na hiertoe schriftelijk door het afdelingsbestuur te zijn uitgenodigd de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig en wordt betrokkene niet in de oproeping voor de

ledenvergadering vermeld. Tenzij betrokkene bij invulling van dit model anders heeft aangegeven, geldt deze bevestiging ook als bereidverklaring bedoeld in artikel 44.4.

- S1.12 De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandideerd en is geen voorlopige kandidaat meer.
- S1.13 De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het bestuur en de ledenvergadering bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
- Bij artikel 44 van het HR (Voorlopige kandidaten en de groslijst):**
- S1.14 Het bestuur roept voor 1 juni een ledenvergadering bijeen.
- S1.15 Na te hebben kennis genomen van de namen die aan het bestuur zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke personen zij op de voorlopige groslijst wenst op te nemen; de vergadering kan hierop ook personen opnemen die niet tevoren aan het bestuur zijn genoemd.
- S1.16 Bestuursleden die voorlopige kandidaat zijn dienen voor te komen op de voorlopige groslijst.
- Bij artikel 46 van het HR (Groslijst en advieslijst):**
- S1.17 Het aantal plaatsen bedraagt ingevolge de Kieswet maximaal dertig. Het bestuur kan met een geringer aantal dan het door de Kieswet voorgeschreven aantal plaatsen volstaan. Zo dit het geval is, dient het bestuur deze handelwijze schriftelijk gemotiveerd onder de aandacht te brengen van de leden.
- S1.18 De groslijst, de advieslijst van het bestuur met in voorkomend geval de hierboven genoemde schriftelijke motivering, alsmede het in artikel 46 genoemde ontwerpverkiezingsprogramma, worden uiterlijk 1 oktober, doch altijd ten minste twee weken vóór de vergadering over het verkiezingsprogramma, toegezonden aan de leden.
- Bij artikel 48 van het HR (Vaststelling van de kandidatenlijst):**
- S1.19 De ledenvergadering kan uiterlijk tot een door het hoofdbestuur vastgestelde termijn besluiten dat de vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging. Indien een ledenraadpleging wordt gehouden vervalt de kandidaatstellingsvergadering zoals beschreven in de artikelen van dit supplement.
- S1.20 De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst met één of meer andere politieke partijen wordt gehouden vóór 1 december. Tussen de vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld en de kandidaatstellingsvergadering dient minimaal een termijn van veertien dagen te verlopen.
- S1.21 De kandidaatstellingsvergadering is met inachtneming van artikel 45.4 toegankelijk voor alle leden van de afdeling. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemming mogen uitsluitend die leden deelnemen die woonachtig zijn in de gemeente en voorkwamen op de ledenlijst van de VVD op de voorgaande peildatum. Peildata zijn 1 januari en 1 juli. Aspirant-leden (leden tot achttien jaar) mogen wel aan de beraadslaging maar niet aan de stemming deelnemen.
- S1.22 Met inachtneming van de in artikel 45.2 onder b, c en d van het huishoudelijk reglement aangegeven uitzonderingen hebben voorlopige kandidaten geen toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen, tenzij de ledenvergadering vóór 1 juni anders heeft besloten.
- S1.23 Indien de afdeling uit meer gemeenten bestaat dient het in artikel S1.22 van dit supplement genoemde besluit voor de desbetreffende gemeente te zijn genomen.

- S1.24 De door een kamercentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur aangewezen leden hebben toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij woonachtig zijn in de betrokken gemeente en voorkomen op de ledenlijst van de VVD van 1 januari en 1 juli.
- S1.25 Tot de kandidaatstellingsvergadering worden de zittende leden die aan de door het bestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- S1.26 De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 22 voorgeschreven stemprocedure.
- S1.27 Het bestuur zendt de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten aan de leden; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

S2. Waterschapsbestuur

Bij artikel 41 van het HR (Verantwoordelijkheid):

- S2.1 Het bestuur benoemt voor 1 februari een commissie uit de leden van de VVD in het betrokken waterschap. De secretaris van de waterschapscentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.

S2.2 De commissie brengt aan het centralebestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

Bij artikel 42 van het HR (Technisch advies):

- S2.3 Het technisch advies bevat daarnaast of, en zo ja op welke wijze in het lijstdeel kandidaten in een regionaal bepaalde voorkeur zullen worden geplaatst;
- S2.4 Het technisch advies vermeldt daarnaast of vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging of een kandidaatstellingsvergadering.

Bij artikel 43 van het HR (Lijsttrekker):

- S2.5 Het bestuur roept vóór 1 juni een ledenvergadering bijeen waarin een besluit over het lijsttrekkerschap wordt genomen. Deze vergadering kan besluiten ofwel:
- a. af te zien van afzonderlijke aanwijzing van de lijsttrekker;
 - b. de lijsttrekker aan te wijzen in een volgende ledenvergadering vóór 1 oktober.
- S2.6 De afzonderlijke aanwijzing van een lijsttrekker is alleen mogelijk in een ledenvergadering waarvoor de oproeping ten minste drie weken tevoren is verzonden onder vermelding van alle bij of door het bestuur geldig gestelde kandidaten, met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerde beoordeling van deze kandidaten.
- S2.7 Indien betrokkene ook na hiertoe schriftelijk door het afdelingsbestuur te zijn uitgenodigd de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig en wordt betrokkene niet in de oproeping voor de ledenvergadering vermeld. Tenzij betrokkene bij invulling van dit model anders heeft aangegeven, geldt deze bevestiging ook als bereidverklaring bedoeld in artikel 41.6.
- S2.8 De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandideerd en is geen voorlopige kandidaat meer.

- S2.9 De afzonderlijk aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het bestuur en de ledenvergadering bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
- Bij artikel 46 van het HR (Groslijst en advieslijst):**
- S2.10 Het aantal plaatsen bedraagt ingevolge de Kieswet maximaal dertig. Het bestuur kan met een geringer aantal dan het door de Kieswet voorgeschreven aantal plaatsen volstaan. Zo dit het geval is, dient het bestuur deze handelwijze schriftelijk gemotiveerd onder de aandacht te brengen van de leden.
- Bij artikel 48 van het HR (Vaststelling van de kandidatenlijst):**
- S2.11 De ledenvergadering kan uiterlijk tot een door het hoofdbestuur vastgestelde termijn besluiten dat de vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging. Indien een ledenraadpleging wordt gehouden vervalt de kandidaatstellingsvergadering zoals beschreven in artikel S2.11 van dit reglement.
- S2.12 De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst met één of meer andere politieke partijen wordt gehouden vóór 1 december. Tussen de vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld en de kandidaatstellingsvergadering dient minimaal een termijn van veertien dagen te verlopen.

S3. Provinciale staten

- Bij artikel 41 van het HR (Verantwoordelijkheid):**
- S3.1 Het centralebestuur benoemt voor 1 februari een commissie uit de leden van de VVD in de betrokken provincie. De secretaris van de provinciecentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.
- S3.2 De commissie brengt aan het centralebestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.**
- Bij artikel 42 van het HR (Technisch advies):**
- S3.3 Het technisch advies bevat daarnaast of en zo ja op welke wijze in het lijstdeel kandidaten in een regionaal bepaalde voorkeur zullen worden geplaatst;
- S3.4 Het technisch advies vermeldt daarnaast of vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging of een kandidaatstellingsvergadering.
- Bij artikel 44 van het HR (Voorlopige kandidaten en de groslijst):**
- S3.5 De centralevergadering besluit uiterlijk 1 februari of de groslijst tot stand komt met de permanente of de ad-hocprocedure.
- S3.6 Binnen twee weken na de in artikel S3.4 van dit supplement genoemde ledenvergadering, brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de secretaris van de provinciecentrale waartoe de afdeling behoort, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier dient te zijn ondertekend door:
- a. de betreffende voorzitter of secretaris;
 - b. de voorlopige kandidaat zelf.
- De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden en dat hij zal bevorderen dat de samenstelling van de Eerste Kamerfractie overeenkomt met het resultaat van de ledenraadplegingen zoals bedoeld in het reglement op de kandidaatstelling voor de Eerste Kamer.
- Bij artikel 45 van het HR (Groslijst en advieslijst):**

- S3.7 Het aantal plaatsen bedraagt ingevolge de Kieswet maximaal dertig. Het bestuur kan met een geringer aantal dan het door de Kieswet voorgeschreven aantal plaatsen volstaan. Zo dit het geval is, dient het bestuur deze handelwijze schriftelijk gemotiveerd onder de aandacht te brengen van de leden.

S4. Tweede Kamer

Bij artikel 40 van het HR (Aanvang van de procedure):

- S4.1 De publicatie van geldende termijnen en tijdstippen voor de Tweede Kamerverkiezingen bevat de datum waarop de algemene vergadering het landelijk verkiezingsprogramma op voorstel van het hoofdbestuur vaststelt. Deze datum dient in ieder geval zover voor de aanvang van de ledenraadpleging als bedoeld in artikel 23 t/m 25 te liggen dat uitvoering gegeven kan worden aan 47.2 van het huishoudelijk reglement.

Bij artikel 43 van het HR (Lijsttrekker):

- S4.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij ledenraadpleging zoals beschreven in artikelen 23 t/m 25 van het huishoudelijk reglement.

Bij artikel 44 van het HR (Voorlopige kandidaten en de groslijst):

- S4.3 Elk zittend lid is voorlopig kandidaat, zolang de kandidatuur niet is beëindigd; artikel 44.3 onder d van het huishoudelijk reglement is op zittende leden niet van toepassing.
- S4.4 Elke ledenvergadering van een afdeling of kamercentrale kan besluiten een of meer leden van de VVD als voorlopige kandidaat voor te dragen. Indien de vergadering uiterlijk 30 juni wordt gehouden, worden de gestelde kandidaten nog betrokken bij de eerstvolgende vaststelling van de groslijst.
- S4.5 Zo spoedig mogelijk na de in artikel S4.4 bedoelde voordracht brengt het betreffende bestuur de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de directeur van het algemeen secretariaat, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier behoort te zijn ondertekend door:
- de betreffende voorzitter of secretaris;
 - de voorlopige kandidaat zelf.
- De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- S4.6 De directeur van het algemeen secretariaat kan voorlopige kandidaten schriftelijk vragen hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij nog steeds bereid zijn een voorlopige kandidatuur te aanvaarden of dat zij hun voorlopige kandidatuur wensen te beëindigen. Voor zover de voorlopige kandidaat hierover na drie weken nog geen schriftelijk uitsluitsel heeft gegeven, kan de directeur van het algemeen secretariaat de schriftelijke vraag herhalen. Indien de directeur op het herhaalde verzoek na drie weken geen schriftelijke verklaring ontvangen heeft dat betrokkene nog steeds een voorlopige kandidatuur wil aanvaarden, beëindigt hij bij kandidaten van wie langer dan twee jaar geleden voor het laatst een bereidverklaring is ontvangen, de voorlopige kandidatuur ambtshalve.
- S4.7 De directeur van het algemeen secretariaat houdt een register bij van voorlopige kandidaten. Hij licht zowel de kandidaat, het orgaan dat de betrokkene kandidaat heeft gesteld als de scoutingcommissie zo spoedig mogelijk schriftelijk in over opneming of verwijdering uit het register.
- ##### **Bij artikel 47 van het HR (Vaststelling van de kandidatenlijst):**
- S4.8 De advieslijst zoals genoemd in artikel 46 van het huishoudelijk reglement, wordt besproken en definitief vastgesteld in de

- advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S4.9 Het hoofdbestuur roept een advieslijstvergadering van afgevaardigden bijeen en publiceert de advieslijst van kandidaten op een tijdstip dat ligt tussen ten hoogste tien en ten minste vier weken voor de advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S4.10 Ledenvergaderingen van afdelingen worden in de gelegenheid gesteld om binnen afzonderlijk te bepalen termijnen wijzigingsvoorstellen in te dienen.
- S4.11 Besturen van twee of meer afdelingen kunnen gezamenlijk besluiten om één ledenvergadering bijeen te roepen voor de leden van de betreffende afdelingen.
- S4.12 Bij aanvang van een ledenvergadering van meer dan één afdelingen benoemt de ledenvergadering een verantwoordelijk secretaris.
- S4.13 In de vergadering bespreken de aanwezige leden de door het Hoofdbestuur gepubliceerde advieslijst, besluiten zij of en zo ja welke wijzigingsvoorstellen de vergadering doet, en wijzen ze aan wie vanuit de aanwezige leden van de afdeling(en) of andere ter vergadering aanwezige leden naar de advieslijstvergadering worden afgevaardigd.
- S4.14 Deze besluiten worden door de aangewezen secretaris ter kennis gebracht aan het hoofdbestuur in de termijn zoals die bij de oproep is aangegeven.
- S4.15 Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen uiterlijk één week voorafgaand aan de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het hoofdbestuur bekendgemaakte afgevaardigden.
- S4.16 Het hoofdbestuur publiceert de leeswijzer uiterlijk 1 week voor de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het HB bekendgemaakte afgevaardigden.
- S4.17 Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op één kandidaat van de groslijst voor een (hogere) plaats op de advieslijst. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een vast model dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.
- S4.18 Ingediende wijzigingsvoorstellen die niet zijn aangenomen worden geacht ook van toepassing te zijn bij de stemmingen bij volgende plaatsen op de kandidatenlijst indien de afgevaardigde van de betreffende afdeling(en) dit kenbaar maakt.

S5. Eerste Kamer

- Bij artikel 40 van het HR (Aanvang van de procedure):**
- S5.1 De publicatie van geldende termijnen en tijdstippen voor de Eerste Kamerverkiezingen bevat de datum waarop de algemene vergadering het landelijk verkiezingsprogramma op voorstel van het hoofdbestuur vaststelt. Deze datum dient in ieder geval zover voor de aanvang van de ledenraadpleging als bedoeld in artikel 23 t/m 25 te liggen dat uitvoering gegeven kan worden aan 47.2 van het huishoudelijk reglement.
- Bij artikel 43 van het HR (Lijsttrekker):**
- S5.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij ledenraadpleging zoals beschreven in artikelen 23 t/m 25 van het Huishoudelijk Reglement.
- Bij artikel 44 van het HR (Voorlopige kandidaten en de groslijst):**
- S5.3 Elk zittend lid is voorlopig kandidaat, zolang de kandidatuur niet is beëindigd; artikel 44.3 onder d van het huishoudelijk reglement is op zittende leden niet van toepassing.
- S5.4 Elke ledenvergadering van een afdeling of kamercentrale kan besluiten een of meer leden van de VVD als voorlopige kandidaat voor te dragen. Indien de vergadering uiterlijk 30 juni wordt gehouden, worden de gestelde kandidaten nog betrokken bij de eerstvolgende vaststelling van

de groslijst.

- S5.5 Zo spoedig mogelijk na de in artikel S5.4 bedoelde voordracht brengt het betreffende bestuur de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de directeur van het algemeen secretariaat, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier behoort te zijn ondertekend door:
- de betreffende voorzitter of secretaris;
 - de voorlopige kandidaat zelf.
- De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- S5.6 De directeur van het algemeen secretariaat kan voorlopige kandidaten schriftelijk vragen hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij nog steeds bereid zijn een voorlopige kandidatuur te aanvaarden of dat zij hun voorlopige kandidatuur wensen te beëindigen. Voor zover de voorlopige kandidaat hierover na drie weken nog geen schriftelijk uitsluitsel heeft gegeven, kan de directeur van het algemeen secretariaat de schriftelijke vraag herhalen. Indien de directeur op het herhaalde verzoek na drie weken geen schriftelijke verklaring ontvangen heeft dat betrokkene nog steeds een voorlopige kandidatuur wil aanvaarden, beëindigt hij bij kandidaten van wie langer dan twee jaar geleden voor het laatst een bereidverklaring is ontvangen, de voorlopige kandidatuur ambtshalve.
- S5.7 De directeur van het algemeen secretariaat houdt een register bij van voorlopige kandidaten. Hij licht zowel de kandidaat, het orgaan dat de betrokkene kandidaat heeft gesteld als de scoutingcommissie zo spoedig mogelijk schriftelijk in over opnemings- of verwijdering uit het register.
- Bij artikel 47 van het HR (Vaststelling van de kandidatenlijst):**
- S5.8 De advieslijst zoals genoemd in artikel 46 van het huishoudelijk reglement, wordt besproken en definitief vastgesteld in de advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S5.9 Het hoofdbestuur roept een advieslijstvergadering van afgevaardigden bijeen en publiceert de advieslijst van kandidaten op een tijdstip dat ligt tussen ten hoogste tien en ten minste vier weken voor de advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S5.10 Ledenvergaderingen van afdelingen worden in de gelegenheid gesteld om binnen afzonderlijk te bepalen termijnen wijzigingsvoorstellen in te dienen.
- S5.11 Besturen van twee of meer afdelingen kunnen gezamenlijk besluiten om één ledenvergadering bijeen te roepen voor de leden van de betreffende afdelingen.
- S5.12 Bij aanvang van een ledenvergadering van meer dan één afdelingen benoemt de ledenvergadering een verantwoordelijk secretaris.
- S5.13 In de vergadering bespreken de aanwezige leden de door het Hoofdbestuur gepubliceerde advieslijst, besluiten zij of en zo ja welke wijzigingsvoorstellen de vergadering doet, en wijzen ze aan wie vanuit de aanwezige leden van de afdeling(en) of andere ter vergadering aanwezige leden naar de advieslijstvergadering worden afgevaardigd.
- S5.14 Deze besluiten worden door de aangewezen secretaris ter kennis gebracht aan het hoofdbestuur in de termijn zoals die bij de oproep is aangegeven.
- S5.15 Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen uiterlijk één week voorafgaand aan de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het hoofdbestuur bekendgemaakte afgevaardigden.
- S5.16 Het hoofdbestuur publiceert de leeswijzer uiterlijk 1 week voor de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het HB bekendgemaakte afgevaardigden.

- S5.17 Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op één kandidaat van de groslijst voor een (hogere) plaats op de advieslijst. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een vast model dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.
- S5.18 Ingediende wijzigingsvoorstellen die niet zijn aangenomen worden geacht ook van toepassing te zijn bij de stemmingen bij volgende plaatsen op de kandidatenlijst indien de afgevaardigde van de betreffende afdeling(en) dit kenbaar maakt.

S6. Europees Parlement

Bij artikel 40 van het HR (Aanvang van de procedure):

- S6.1 De publicatie van geldende termijnen en tijdstippen voor de verkiezingen voor het Europees Parlement bevat de datum waarop de algemene vergadering het landelijk verkiezingsprogramma op voorstel van het hoofdbestuur vaststelt. Deze datum dient in ieder geval zover voor de aanvang van de ledenraadpleging als bedoeld in artikel 23 t/m 25 te liggen dat uitvoering gegeven kan worden aan 47.2 van het huishoudelijk reglement.

Bij artikel 43 van het HR (Lijsttrekker):

- S6.2 Indien meer dan één persoon kandidaat wordt gesteld, wordt de lijsttrekker aangewezen bij ledenraadpleging zoals beschreven in artikelen 23 t/m 25 van het Huishoudelijk Reglement.

Bij artikel 44 van het HR (Voorlopige kandidaten en de groslijst):

- S6.3 Elk zittend lid is voorlopig kandidaat, zolang de kandidatuur niet is beëindigd; artikel 44.3 onder d van het huishoudelijk reglement is op zittende leden niet van toepassing.
- S6.4 Elke ledenvergadering van een afdeling of kamercentrale kan besluiten een of meer leden van de VVD als voorlopige kandidaat voor te dragen. Indien de vergadering uiterlijk 30 juni wordt gehouden, worden de gestelde kandidaten nog betrokken bij de eerstvolgende vaststelling van de groslijst.
- S6.5 Zo spoedig mogelijk na de in artikel S6.4 bedoelde voordracht brengt het betreffende bestuur de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de directeur van het algemeen secretariaat, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model. Elk formulier behoort te zijn ondertekend door:
- a. de betreffende voorzitter of secretaris;
 - b. de voorlopige kandidaat zelf.
- De voorlopige kandidaat dient daarbij tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- S6.6 De directeur van het algemeen secretariaat kan voorlopige kandidaten schriftelijk vragen hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij nog steeds bereid zijn een voorlopige kandidatuur te aanvaarden of dat zij hun voorlopige kandidatuur wensen te beëindigen. Voorzover de voorlopige kandidaat hierover na drie weken nog geen schriftelijk uitsluitsel heeft gegeven, kan de directeur van het algemeen secretariaat de schriftelijke vraag herhalen. Indien de directeur op het herhaalde verzoek na drie weken geen schriftelijke verklaring ontvangen heeft dat betrokkene nog steeds een voorlopige kandidatuur wil aanvaarden, beëindigt hij bij kandidaten van wie langer dan twee jaar geleden voor het laatst een bereidverklaring is ontvangen, de voorlopige kandidatuur ambtshalve.
- S6.7 De directeur van het algemeen secretariaat houdt een register bij van voorlopige kandidaten. Hij licht zowel de kandidaat, het orgaan dat de betrokkene kandidaat heeft gesteld als de scoutingcommissie zo spoedig mogelijk schriftelijk in over opnemings- of verwijdering uit het register.

Bij artikel 47 van het HR (Vaststelling van de kandidatenlijst):

- S6.8 De advieslijst zoals genoemd in artikel 46 van het huishoudelijk reglement, wordt besproken en definitief vastgesteld in de advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S6.9 Het hoofdbestuur roept een advieslijstvergadering van afgevaardigden bijeen en publiceert de advieslijst van kandidaten op een tijdstip dat ligt tussen ten hoogste tien en ten minste vier weken voor de advieslijstvergadering van afgevaardigden.
- S6.10 Ledenvergaderingen van afdelingen worden in de gelegenheid gesteld om binnen afzonderlijk te bepalen termijnen wijzigingsvoorstellen in te dienen.
- S6.11 Besturen van twee of meer afdelingen kunnen gezamenlijk besluiten om één ledenvergadering bijeen te roepen voor de leden van de betreffende afdelingen.
- S6.12 Bij aanvang van een ledenvergadering van meer dan één afdelingen benoemt de ledenvergadering een verantwoordelijk secretaris.
- S6.13 In de vergadering bespreken de aanwezige leden de door het Hoofdbestuur gepubliceerde advieslijst, besluiten zij of en zo ja welke wijzigingsvoorstellen de vergadering doet, en wijzen ze aan wie vanuit de aanwezige leden van de afdeling(en) of andere ter vergadering aanwezige leden naar de advieslijstvergadering worden afgevaardigd.
- S6.14 Deze besluiten worden door de aangewezen secretaris ter kennis gebracht aan het hoofdbestuur in de termijn zoals die bij de oproep is aangegeven.
- S6.15 Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen uiterlijk één week voorafgaand aan de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het hoofdbestuur bekendgemaakte afgevaardigden.
- S6.16 Het hoofdbestuur publiceert de leeswijzer uiterlijk 1 week voor de advieslijstvergadering, en zendt deze toe aan de aan het HB bekendgemaakte afgevaardigden.
- S6.17 Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op één kandidaat van de groslijst voor een (hogere) plaats op de advieslijst. Hierbij wordt gebruikgemaakt van een vast model dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.
- S6.18 Ingediende wijzigingsvoorstellen die niet zijn aangenomen worden geacht ook van toepassing te zijn bij de stemmingen bij volgende plaatsen op de kandidatenlijst indien de afgevaardigde van de betreffende afdeling(en) dit kenbaar maakt.